

REGLUR

um viðskipti bindiskyldra lánastofnana við Seðlabanka Íslands.

Eftirfarandi reglur gilda um viðskipti Seðlabanka Íslands og þeirra lánastofnana sem eiga innstæðu á sérstökum bindireikningi í bankanum skv. reglum þar um:

1. gr.

Viðskiptareikningar og bindireikningar.

Af innstæðu á viðskiptareikningi reiknast dagvextir skv. vaxtatilkyningu Seðlabankans og færast þeir í árslok. Vaxtadagur inn- og útborgana er afgreiðsludagurinn nema sérstaklega sé um annað samið. Bankinn getur án fyrirvara breytt kjörum viðskiptareikninga.

Af innstæðum á bindireikningum reiknast dagvextir. Af meðalinnstæðu á bindireikningi, sem svarar í hverjum mánuði til bindiskyldrar fjárhæðar, greiðast vextir bundinna innstæðna skv. vaxtatilkyningu Seðlabankans og færast mánaðarlega, en af innstæðu umfram þá fjárhæð greiðast vextir viðskiptareikninga, sbr. 1. mgr. hér að ofan, og færast þá í árslok.

Yfirdráttur á viðskiptareikningi er óheimill. Hafi engu að síður orðið óheimill yfirdráttur, t.d. vegna greiðsluuppgjörs, skal hlutaðeigandi lánastofnun án tafar eyða honum með því að fá daglán hjá Seðlabankanum, sbr. 4. gr., og fá lánið vaxtafært með gildistöku þann dag sem yfirdráttur telst hafa myndast og skal sá dagur teljast fyrsti vaxtadagur lánsins. Við slíka færslu greiðist 0,01% gjald fyrir hvern dag sem það er gert. Hlutaðeigandi lánastofnun skal óska eftir fyrirgreiðslunni eigi síðar en kl. 10.30 á fyrsta almennum viðskiptadegi eftir að yfirdráttur myndaðist. Til tryggingar dagláninu skal lánastofnunin setja að veði verðbréf sem hæf eru til endurhverfra viðskipta skv. 3. gr. Bréfin skulu varðveitt í Seðlabankanum.

2. gr.

Innstæðubréf.

Seðlabankinn selur 14 daga og 90 daga innstæðubréf eftir ákvörðun bankastjórnar hverju sinni. Innstæðubréf með 14 daga binditíma verða seld á uppboðum sem verða tilkynnt sérstaklega.

Innstæðubréf með 90 daga binditíma verða seld hverju sinni að ósk kaupanda, en Seðlabankinn getur þó fyrirvaralaust hætt sölu þeirra. Af innstæðubréfum þessum reiknast fastir, eftirágreiddir vextir. Beiðni um kaup þeirra skal berast peningamálasviði bankans og verður hún afgreidd samdægurs ef hún berst fyrir kl. 15.00. Sé afgreiðsla bankans og innlánsstofnana lokað kl. 12.00 skal beiðni um kaup innstæðubréfa berast fyrir kl. 11.30.

3. gr.

Endurhverf verðbréfavíðskipti.

Seðlabankinn efnir að jafnaði til uppboðs á endurhverfum verðbréfasamningum á þriðjudegi í hverri viku. Samningstími endurhverfra viðskipta er 14 dagar. Sé afgreiðsla bankans og innlánsstofnana lokað á þriðjudegi fer uppboð fram næsta viðskiptadag á eftir, og styttest þá samningstíminn sem því nemur. Sé afgreiðsla bankans og innlánsstofnana lokað á gjalddaga færirst hann til næsta viðskiptadags á eftir, og lengist þá samningstíminn sem því nemur.

Seðlabankinn mun hverju sinni tilkynna þátttakendum um uppboðsskilmála eigi síðar en kl. 10.00 á mánudegi, meðal annars hvort bankinn býðst til að kaupa eða selja verðbréf. Þegar svo stendur á kunna einnig að verða boðin til sölu 14 daga innstæðubréf. Sé afgreiðsla

bankans og innlánsstofnana lokuð á mánudegi tilkynnir bankinn um uppboðsskilmála eftir kl. 16.00 síðasta viðskiptadag fyrir uppboðsdag. Ýmist verður um að ræða fastverðsuppboð, þ.e. ávöxtun verður ákveðin fyrirfram, eða verðuppboð, en þá ræðst ávöxtun af tilboðum.

Hæf verðbréf í endurhverfum viðskiptum Seðlabankans eru innstæðubréf bankans, raf-rænt skráð spariskírteini ríkissjóðs, ríkisbréf, ríkisvixlar og skuldabréf sem gefin eru út í íslenskum krónum og uppfylla eftirfarandi skilyrði:

1. Útgefið markaðsvirði flokks sé yfir 3 ma.kr. og staðfest sé að það magn hafi selst.
2. Útgefandi hafi lánshæfismat frá einhverju þriggja matsfyrirtækja: Standard & Poor's, Moody's eða Fitch og langtímalánshæfiseinkunn A- eða betra miðað við matskerfi Standard & Poor's og Fitch og A3 eða betra hjá Moody's.
3. Bréf með ábyrgð ríkissjóðs séu metin eins og ríkissjóður sé útgefandi.
4. Bréfin séu í viðskiptavakt á Verðbréfaþingi Íslands hf. eða sambærilegri stofnun.
5. Ekki sé um víkjandi skuldabréf að ræða og ekki er heimilt að útgefandi noti eigin bréf í viðskiptum við Seðlabankann.
6. Flokkar sem eru hæfir í endurhverfum viðskiptum samkvæmt viðauka reglna nr. 510 frá 28. júní 2001 verða áfram hæfir í endurhverfum viðskiptum eftir því sem við getur átt.
7. Verðbréfin skulu að jafnaði valin þannig að ekki sé um að ræða bréf með gjalddaga fyrir lok samningstímans.

Séu bréf dregin út á samningstímanum, og óski seljandi eftir því að fá þau afhent, skal hann leggja fram ný hæf verðbréf, og skal þá matsverð þeirra vera a.m.k. jafnhátt og matsverð hinna útdregnu verðbréfa.

Frágangur endurhverfra viðskipta eða sölu 14 daga innstæðubréfa skal fara fram á uppboðsdegi. Ef verðbréf, sem Seðlabankinn er kaupandi að, hafa ekki borist bankanum fyrir kl. 15.00 þann dag þá getur bankinn fellt niður viðskiptin.

Þegar ávöxtun ræðst af tilboðum lánastofnana skal miða við lægstu ávöxtun sem samþykkt er af Seðlabankanum ef um endurhverf verðbréfakaup er að ræða, en hæstu ávöxtun sé um að ræða endurhverfa verðbréfasölu eða sölu innstæðubréfa (hollensk uppboðsaðferð).

Út frá ávöxtun tekinnna tilboða skal reiknuð forvaxtaþrósenta með tveimur aukastöfum til notkunar við vaxtaútreikning. Þegar F er forvaxtaþrósenta, A ávöxtun, d dagafjöldi frá og með kaupdegi að gjalddaga, hattur (^) táknar veldi, stjarna (*) margföldun og skástrik (/) deilingu, gildir þessi jafna:

$$F = [1 - 1/(1+A/100)^{(d/360)}] * 36000/d$$

Seðlabankinn og þeir aðilar, sem gera tilboð sem verða samþykkt, þurfa að gera með sér sérstakan samning hverju sinni þar sem fram kemur m.a.:

- a) Lýsing á verðbréfum sem notuð eru í viðskiptunum. Fram komi m.a. heiti bréfanna, eftirstöðvatími svo og upphafs- og lokaverð viðskiptanna sbr. lýsingu hér á eftir. Með loka-verði er átt við endurgreiðsluna, þ.e. þá fjárhæð sem seljandi greiðir kaupanda á endursöludegi. Upphafsverð er lokaverð að frádrægnum forvöxtum. Lokaverð er markaðsverð verðbréfanna að frádrægnum hundraðshluta sem ræðst af eftirstöðvatíma bréfanna. Frádrag frá markaðsverði verður:

- 2% af verðbréfum þar sem eftirstöðvatími er styttri en eitt ár.
- 5% af verðbréfum þar sem eftirstöðvatími er 1 til 5 ár.
- 7% af verðbréfum þar sem eftirstöðvatími er lengri en 5 ár.

Ekki skal beitt frádragi þegar Seðlabankinn er seljandi verðbréfa. Með markaðsverði er átt við verð í síðustu viðskiptum á síðasta viðskiptadegi fyrir uppboð á Verðbréfaþingi Íslands hf. hvort sem um er að ræða sölu bankans eða kaup. Sé slíkt verð ekki fyrir hendi skal miða við lægsta kaupverð þann dag.

- b) Ákvæði um að kaupandi bréfanna eigi rétt á að selja þau fyrir eigin reikning verði ekki staðið við endurkaup þeirra á lokadegi viðskiptanna.
- c) Ákvæði um geymslustað bréfanna, sem getur verið í Seðlabankanum eða hjá seljanda, enda lýsi hann yfir að hann felli sig við eftirlit ytri endurskoðanda með geymslunni.

4. gr.

Daglán.

Seðlabankinn veitir lánastofnun daglán gegn handveði ef hún óskar þess og skal umsókn um slíkt lán berast á sérstöku eyðublaði. Hæf verðbréf til tryggingar dagláni eru þau sömu og gilda til tryggingar í endurhverfum viðskiptum sbr. 3. mgr. 3. gr. Fjárhæð útistandandi daglána skal þó aldrei vera hærrí en níutíu hundraðshlutar af markaðsverði handveðsettra verðbréfa skv. 8. mgr. 3. gr. Beiðni um daglán skal berast peningamálasviði Seðlabankans fyrir kl. 17.15, og handveðsetningu skal lokið fyrir kl. 17.45, ef afgreiðsla á að fara fram samdægurs. Sé afgreiðslu bankans og innlánsstofnana lokað kl. 12.00 skal beiðni um daglán berast fyrir kl. 11.30 og handveðsetningu lokið fyrir kl. 12.00. Daglán bera forvexti. Samningstíminn er einn dagur. Sé afgreiðsla bankans og innlánsstofnana lokað á gjalddaga frestast hann til næsta viðskiptadags. Seðlabankinn skuldar viðskiptareikning lántaka í bankanum fyrir gjaldfallinni fjárhæð dagláns sé innstæða fyrir hendi á hlutaðeigandi viðskiptareikningi á þeirri stundu. Sé innstæða ekki fyrir hendi ber lántaka að grípa til viðeigandi ráðstafana til að tryggja endurgreiðslu daglánsins. Seðlabankanum er jafnan heimilt að halda í sinni vörslu sem handveði nægjanlegri fjárhæð hæfra verðbréfa til tryggingar teknu dagláni hlutaðeigandi lántaka þar til tryggt er að slíkt lán hafi að fullu verið endurgreitt. Handveð fyrir dagláni sem vaxtafært er með gildistöku þann dag sem yfirdráttur telst hafa myndast og vegna ójafnaðs uppgjörs greiðslumiðlunar skal vera að lágmarki einn viðskiptadag í vörslu bankans. Kjör daglána skulu tilkynnt fyrirfram þeim lánastofnunum sem aðgang hafa að þeim. Seðlabankinn getur breytt kjörum eða takmarkað aðgang lánastofnana að daglánum án fyrirvara.

5. gr.

Verklagsreglur.

Ef reglulegur gjalddagi afborgana og vaxta fellur á daga sem afgreiðsla Seðlabankans og innlánsstofnana er lokað færast hann til næsta viðskiptadags. Gera má ráð fyrir í lánsamningum að vaxtafærslu geti verið mislangt sem þessu nemur.

Það er meginregla að ekki skal vaxtafæra („validera“) innborganir á reikninga í Seðlabankanum á öðrum degi en þegar þær eiga sér stað. Til slíkra vaxtafærslna á eingöngu að grípa þegar leiðrétt á skekkjur, t.d. færslumistök af hálfu Seðlabankans og til að loka neikvæðri stöðu sem kann að hafa myndast á viðskiptareikningi lánastofnunar í Seðlabankanum, sbr. 3. mgr. 1. gr. að framan.

Almenn vaxtaregla í viðskiptum við Seðlabankann er raun/360.

6. gr.

Tilkynningar.

Tilkynningar lánastofnana til Seðlabankans um fjárhagsleg atriði, sem um er fjallað í reglum þessum, er heimilt að senda með símbréfi að því tilskildu að slík bréf beri undirritun þeirra, sem hafa heimild til að skuldbinda hlutaðeigandi stofnun sbr. 7. tl. 39. gr. laga nr. 113/1996 um viðskiptabanka og sparisjóði með síðari breytingum, sbr. enn fremur lista yfir aðila ásamt rithandarsýnishornum þeirra. Seðlabankinn krefst þess að lánastofnun staðfesti á tryggan hátt, t.d. með símtali, þegar tilkynning er send með símbréfi. Sama regla gildir um tilkynningar bankans til lánastofnana.

Þær lánastofnanir sem hafa ekki komið sér upp undirskriftalistum yfir þá aðila, sem hafa heimild til að skuldbinda hlutaðeigandi stofnun sbr. áðurgreind lög um viðskiptabanka og sparisjóði, skulu staðfesta sérstaklega undirskriftir hlutaðeigandi starfsmanna gagnvart Seðlabankanum.

7. gr.

Útilokun viðskipta.

Seðlabankinn getur án fyrirvara útilokað lánastofnun frá frekari viðskiptum samkvæmt reglum þessum hafi hún ekki hlítt ákvæðum þessara reglna.

8. gr.

Gildistaka o.fl.

Reglur þessar, sem settar eru á grundvelli 6. og 7. gr. laga nr. 36/2001, taka gildi 1. júlí 2002. Jafnframt falla þá úr gildi reglur um viðskipti bindiskyldra lánastofnana við Seðlabanka Íslands nr. 115 frá 13. febrúar 2001, með síðari breytingu nr. 161/2002.

Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. taka ákvæði 3. gr. reglnanna um hæfi bréfa til tryggingar í endurhverfum viðskiptum og daglánnum gildi frá og með 1. júní 2002.

Reykjavík, 29. maí 2002.

Seðlabanki Íslands,

Birgir Ísl. Gunnarsson.

Eiríkur Guðnason.

Finnur Ingólfsson.